

Alsungas novada
jaunatnes politikas
attīstības stratēģija
(2015-2020)

Saturs

Terminu skaidrojums.....	3
Ievads.....	4
Jaunatnes politikas attīstības stratēģijas nepieciešamības pamatojums.....	5
Esošās situācijas apraksts.....	6
Jaunatnes politikas vīzija	7
Rīcības plāns.....	9
Rezultāti.....	12
Stratēģijas vadība un pārraudzība.....	13

Terminu un saīsinājumu skaidrojums

Darbs ar jaunatni – uz jaunatni vērsta rīcības kopums, ietverot jaunatnes aktivitātes, kas nodrošina iespējas jauniešu attīstībai un integrācijai sabiedrībā un kuras veic jaunatnes politikas īstenošanā iesaistītās personas un jaunatnes darbinieki.

Jaunietis – persona, vecumā no 13 līdz 25 gadiem (izskatīšanā 13 - 29)

Jaunatne – demogrāfiskā iedzīvotāju grupa, vecumā no 13 līdz 25 gadiem (izskatīšanā 13 - 29)

Jaunatnes politika – uz sadarbību balstīta valsts un pašvaldību institūciju, jaunatnes organizāciju un jauniešus pārstāvošo organizāciju mērķtiecīga darbība, kas sekmē jauniešu vajadzībām atbilstošu pakalpojumu un mehānismu veidošanos, kas vērsti uz labvēlīgas vides radīšanu jauniešu kā sabiedrības locekļu pilnvērtīgai un vispusīgai attīstībai un kuras mērķis ir jauniešu integrācija sabiedrības dzīvē.

Jauniešu organizācija – organizācija, kas veic darbu ar jaunatni: jauniešu biedrība vai to apvienība, jauniešu neformālā grupa, skolēnu pašpārvalde vai to apvienība, studentu pašpārvalde vai to apvienība, jauniešu politiskā organizācija vai to apvienība.

Neformālā izglītība – jebkura ārpus formālās izglītības organizēta jauniešu izglītojoša darbība. Tā papildina formālo izglītību, nodrošinot to iemaņu un prasmju apguvi, kas nepieciešamas sociāli un ekonomiski aktīvam pilsonim, kas spēj integrēties sabiedrībā un darba tirgū.

Interesešu izglītība – personas individuālo vajadzību un vēlmju īstenošana neatkarīgi no vecuma un iepriekš iegūtās izglītības.

Jauniešu brīvprātīgais darbs – bez atlīdzības darbs (arī pakalpojumu sniegšana), ko veic jaunietis, nestājoties darba tiesiskajās attiecībās (Biedrību un nodibinājumu likums).

Jaunatnes darbinieks – speciālists, kurš atbilstoši savai profesionālajai kompetencei sekmē jauniešu attīstību un integrāciju sabiedrībā notiekošajos procesos. Jaunatnes darbinieki Alsungas novadā ir brīvā laika pedagogi, jaunatnes lietu konsultanti, jaunatnes organizāciju līderi.

Lietotie saīsinājumi:

ES – Eiropas Savienība

LR – Latvijas Republika

NVO – nevalstiskās organizācijas

NVA – Nodarbinātības Valsts Aģentūra

JSPA – Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra

AND – Alsungas novada dome

JO – jauniešu organizācijas

IG – interešu grupas

SP – skolēnu pašpārvalde

Ievads

Jaunatne sabiedrībā tiek uzlūkota divējādi – gan kā daudzšķautņaina un neprognozējama sabiedrības grupa, kurai ir grūti atrast kopējas intereses, gan kā sabiedrības grupa, kurai ir visas iespējas veiksmīgi attīstīties. Jaunatne ir sabiedrības un tās izaugsmes turpināšanās garants.

Alsungas novada jaunatnes politikas stratēģija ir jaunatnes darba plānošanas dokuments Alsungas novadā, kas vērsts uz preventīvu darbību, nevis negatīvo seku likvidēšanu.

Alsungas novada jaunatnes politikas stratēģija tiek balstīta uz septiņām jomām:

- 1) līdzdalība;
- 2) informētība;
- 3) infrastruktūra;
- 4) neformālā un interešu izglītība;
- 5) brīvais laiks;
- 6) veselība un drošība;
- 7) nodarbinātība.

Alsungas novada jaunatnes politikas stratēģijas uzdevumi ir:

1. Definēt pašvaldības mērķus jaunatnes jautājumos, kā arī noteikt prioritātes jaunatnes lietās.
2. Radīt pamatojumu papildu līdzekļu piesaistei no valsts institūcijām, Eiropas Savienības struktūrām, kā arī dažādiem fondiem jaunatnes jautājumu risināšanai Alsungas novadā.
3. Veicināt atbalsta sistēmu jaunatnes darbam Alsungas novadā.

Alsungas novada jaunatnes politikas attīstības stratēģija ir izstrādāta saskaņā ar Eiropas Komisijas 2001. gadā publicēto „Balto grāmatu: Jauns impulss Eiropas jaunatnei” un LR Jaunatnes likumu.

Alsungas novada jaunatnes politikas stratēģijas nepieciešamības pamatojums

1. Nepieciešama **plānveidīga darba organizācija** jauniešu jautājumu risināšanā, kura sekmētu **sadarbību** ar dažādiem partneriem un veicinātu resursu efektīvu izmantošanu.
2. Ikvienam jauniešim ir nepieciešami **skaidri** definēti principi dzīves kvalitātes uzlabošanai.
3. Jāsekmē **jauniešu līdzdalība** valsts un pašvaldības aktuālo jautājumu risināšanā.

Balstoties uz pētījumiem un jauniešu aptauju datiem 2012.gadā, Alsungas novadā ir izvēlētas sekojošas Jaunatnes politikas jomas: līdzdalība, informētība, infrastruktūra, neformālā un interešu izglītība, brīvais laiks, veselība un drošība, nodarbinātība.

Esošās situācijas raksturojums

Saskaņā ar LR Jaunatnes likumu par jauniešiem tiek uzskatītas personas vecumā no 13 līdz 25 gadiem (šobrīd izskatīšanā no 13 – 29) . Alsungas novadā ir reģistrēti 230 jaunieši, kas ir vairāk kā 15 % no kopējā iedzīvotāju skaita (pēc 01.01.2014. PMLP datiem Alsungas novadā reģistrēti 1592 iedzīvotāji¹).

Novadā darbojas vidusskola, mūzikas skola + mākslas klase (interesu izglītības iestāde) un pirmsskolas izglītības iestāde.

Līdz šim nav izstrādāta sistēma jaunatnes politikas īstenošanai novadā. Par jaunatnes politikas stratēģijas veidošanu un jaunatnes interešu aizstāvību galvenokārt rūpējās Alsungas novada izglītības pārvalde un periodiski Alsungas novada domes deleģēta persona.

No 2009.gada izveidojusies oficiāli neregistrēta jauniešu organizācija „Suitu jauniešu apvienība”, kura periodiski ar mainīgu jauniešu sastāvu ir rīkojusi un piedalījies dažādās aktivitātēs Alsungas novadā un ārpus tā robežām.

Darba ar jaunatni īstenošanā patstāvīgi iesaistās pašvaldības iestādes (skola, kultūras nams, Alsungas novada domes Attīstības nodaļa u.c.) un speciālisti, kuri atbilstoši sava darba uzdevumiem izstrādā īpaši jauniešiem nepieciešamus projektus un aktivitātes.

2012./13. gadā Alsungas novada domes Attīstības nodaļa veica aptauju par jauniešu interesēm, priekšlikumiem un iecerēm. Pamatojoties uz iegūtajiem rezultātiem, ir papildināti un koriģēti attīstības stratēģijas realizācijas plāni un uzdevumi atbilstoši jauniešu interesēm.

Alsungas novadā ir Sociālais dienests, kura kompetencē ir sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu sniegšana trūcīgām, maznodrošinātām un sociālā riska ģimenēm, t.sk. sociālais darbs ar nepilngadīgajiem likumpārkāpējiem un no prettiesiskām darbībām cietušiem bērniem un viņu ģimenēm. Sociālā dienesta sniegtie pakalpojumi ir orientēti uz atbalsta sniegšanu nepilngadīgiem bērniem. Pasākumi pilngadību sasniegušiem jauniešiem, kā atsevišķai riska grupai, ir tikuši organizēti, iesaistoties īslaicīgos projektos, akcijās u.c.

Alsungas novada jauniešus projektos un citās aktivitātēs iesaista arī biedrības EKC "Suiti", "Suitu amatnieki", "Suitu kultūras mantojums", "Spārni Alšvangā”.

Secinājumi:

- 1) ne visi Alsungas novada jaunieši ir apmierināti ar esošajām brīvā laika pavadīšanas un nodarbinātības iespējām;
- 2) Alsungas novada jauniešiem nepieciešama efektīva informēšanas sistēma, kura apvienota ar individuālu pieeju, uzrunājot un iesaistot ikvienu ieinteresēto jauniešu;
- 3) novadā ir nepieciešams veicināt jauniešu prasmes un iemaņas informācijas ieguvē, brīvprātīgā darba iesaistē, savu ideju realizēšanā un interešu aizstāvībā;
- 4) nozīmīgi ir veikt esošo aktivitāšu un resursu pārskatīšanu, meklējot jaunus un mūsdienu jauniešu vajadzībām atbilstošus risinājumus Alsungas novada jauniešu problēmām;
- 5) jāveicina interešu un neformālā izglītība jauniešu personības pilnveidošanā un saturīga brīvā laika pavadīšanā;
- 6) populārākie jauniešu brīvā laika pavadīšanas veidi (atpūta diskotēkās, mājas ballītēs, spēļu zālēs) var negatīvi ietekmēt jauniešu veselību, dzīvesveidu un vērtību sistēmu kopumā;
- 7) rodas nepieciešamība paplašināt esošās iespējas un piedāvāt jauniešiem mūsdienīgas alternatīvas jauniešu brīvā laika pavadīšanas jomā;
- 8) svarīgi pasargāt jauniešus no atkarību izraisošo vielu lietošanas uzsākšanas. Ļoti svarīgi veikt profilaktiskus pasākumus, lai palīdzētu aizsargāties no HIV/AIDS, seksuāli transmisīvajām saskāšanās u.c.

¹ http://www.pmlp.gov.lv/lv/assets/01072013/01.01.2014/ISPV_Pasvaldibas_iedzivotaju_skaitis.pdf

Jaunatnes politikas vīzija

Alsungas novads ir jauniešiem draudzīga un pievilcīga vide, kas sekmē jauniešu veidošanos par vispusīgi attīstītiem, izglītotiem, sociāli nodrošinātiem, veselīgiem un uz demokrātiskām vērtībām vērstiem sabiedrības locekļiem.

Jaunatnes politikas ilgtermiņa un īstermiņa mērķi

Jaunatnes politikas prioritārā joma	Jaunatnes politikas ilgtermiņa mērķi	Jaunatnes politikas īstermiņa mērķi
1. Jauniešu līdzdalība.	1.1. Radīt labvēlīgu vidi jauniešu aktīvas līdzdalības attīstībai dažādos sabiedrības līmeņos un procesos.	1.1.1. Veicināt jauniešu līdzdalību Alsungas novada pašvaldības aktivitātēs. 1.1.2. Attīstīt jauniešu brīvprātīgā darba sistēmu. 1.1.3. Veicināt jauniešu aktivitāti un līdzdalību visā Alsungas novadā.
2. Jauniešu informētība.	2.1. Nodrošināt jauniešiem aktuālu, kvalitatīvu, pieejamu un saistošu informāciju, balstoties uz jauniešu vajadzībām.	2.1.1. Pilnveidot vienotu Alsungas novada jauniešiem aktuālās informācijas sistēmu.
3. Infrastruktūra.	3.1. Pilnveidot infrastruktūru darbam ar jaunatni.	3.1.1. Telpu un tehniskais nodrošinājums jaunatnes darbam.
4. Jauniešu neformālā un interešu izglītība.	4.1. Sekmēt jauniešu neformālās un interešu izglītības attīstību.	4.1.1. Veicināt jauniešu organizāciju attīstību un veidošanos. 4.1.2. Atbalstīt jauniešu neformālās un interešu izglītības aktivitātes. 4.1.3. Veicināt informācijas pieejamību par jauniešu interešu un neformālās izglītības iespējām Alsungas novadā, Latvijā un Eiropā. 4.1.4. Nodrošināt interešu izglītības pēctecību, kultūrtradīciju saglabāšanu.
5. Jauniešu brīvais laiks	5.1. Radīt iespēju ikvienam Alsungas novada jauniešiem pavadīt savu brīvo laiku viņa vecumam, vajadzībām un interesēm atbilstošās aktivitātēs.	5.1.1. Veicināt jauniešu iesaistīšanos jauniešu organizācijās un interešu izglītības programmās. 5.1.2. Veicināt saturīgu jauniešu kultūras pasākumu tradīciju veidošanos. 5.1.3. Veicināt jauniešu iesaistīšanos ārpuskolas sporta aktivitātēs.

6. Jauniešu veselība un drošība.	6.1. Veicināt veselīgu un drošu dzīvesveidu jauniešu vidū.	6.1.1. Īstenot regulārus jauniešu atkarību profilakses, reproduktīvās veselības, veselīga dzīvesveida un drošības popularizēšanas pasākumus.
7. Jauniešu nodarbinātība.	7.1. Veicināt jauniešu nodarbinātību Alsungas novadā.	7.1.1. Izveidot vienotu datu bāzi par Alsungas novada strādāt gribošajiem skolēniem, viņu prasmēm un iemaņām, par studentiem, viņu studiju virzienu, kvalifikāciju un par darba devējiem, kuri piedāvā prakses un darba vietas. 7.1.2. Iesaistīt jauniešus brīvprātīgajā darbā.

Rīcības plāns

Nr.	Uzdevumi rezultātu sasniegšanai	Izpildes laika plānojums	Iespējamais Finansējums	Atbildīgā(s) institūcija(s)
1.	Jauniešu interešu aizstāvība, pilsoniskā līdzdalība			
1.1	Jauniešu organizāciju izveide un darbības attīstība.	2015.-2020.	AND, projekti	AND
1.2	Izglītojoši semināri, studiju vizītes, stažieri u.c.	2015.-2020.	AND, projekti	AND
1.3	„Jauniešu informācijas diena” (jauniešu organizāciju prezentācijas, informācijas apmaiņa u.c. radošās un fiziskās aktivitātes).	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
1.4	Jauniešu motivēšana daļbāi jauniešu organizācijās un interešu izglītības programmās.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
1.5	Saturīgu jauniešu kultūras un izklaides pasākumu veicināšana.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs, Kultūras nams
2.	Informētība			
2.1	Vienotas jauniešiem aktuālās informācijas sistēmas uzlabošana	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
2.2	Savstarpējās pieredzes apmaiņas un izglītojošie semināri.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
3.	Infrastruktūras pilnveide darbam ar jaunatni			
3.1	Atbilstošs telpu nodrošinājums jauniešu aktivitātēm (Jauniešu centrs).	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
3.2	Jauniešu centra tehniskais nodrošinājums.	2015.-2020.	AND, projekti	AND
4.	Jauniešu neformālā izglītība un interešu izglītība			
4.1	Interesu un neformālās izglītības piedāvājuma un pieprasījuma izpēte, pieejamība.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
4.2	Metodiskais darbs ar jaunatnes darbiniekiem un interešu izglītības pedagogiem.	2015.-2020.	AND, projekti	AND
4.3	Aktivitātes (projekti, skates,	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu

	konkursi, festivāli, izstādes u.c.).			jauniešu centrs, Alsungas vidusskola, Alsungas muzejs, Kultūras nams
5.	Brīvais laiks			
5.1	Sekmēta jauniešu iesaistīšana jauniešu organizācijās un interešu izglītības programmās.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
5.2	Atbalstīta saturīgu kultūras pasākumu organizēšana un tradīciju veidošana.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs, Kultūras nams
5.3	Veicināta jauniešu iesaistīšanās ārpusskolas sporta aktivitātēs.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs, Sporta metodiķis
6.	Starptautiskā sadarbība			
6.1	Jauniešu starptautiskie projekti.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
6.2	Alsungas novada jaunatnes darbinieku studiju vizītes, pieredzes apmaiņa, kontaktu veidošanas semināri.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
6.3	Eiropas Brīvprātīgais darbs.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
7.	Jauniešu veselība un drošība			
7.1	Regulāra jauniešu veselīga dzīvesveida popularizēšanas, atkarību profilakses un reproduktīvās veselības pasākumu īstenošana.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs, Alsungas vidusskola, Sociālais dienests
7.2	Veselības konsultācijas jauniešiem.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs, Alsungas vidusskola, Sociālais dienests
7.3	Informatīvas akcijas un semināri par jauniešu drošību.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs, Alsungas vidusskola, Sociālais dienests
7.4	Reidi jauniešu atpūtas vietās.	2015.-2020.		AND Pašvaldības policija
8.	Jauniešu nodarbinātība			
8.1	Brīvprātīgā darba popularizēšana.	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu jauniešu centrs
8.2	Informācijas un sadarbības	2015.-2020.	AND, projekti	AND, Suitu

	veicināšana starp darba devējiem un jauniešiem.			jauniešu centrs
	NVA (Sociālais dienests)			AND, Suitu jauniešu centrs, Sociālais dienests

Plānotie rezultāti

1. Sekmēta jaunatnes aktīva iekļaušanās pilsoniskas sabiedrības veidošanā un līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā pašvaldībā.
2. Sekmēta jauniešu pašiniciatīva un līdzdalība politiskajos, ekonomiskajos, sociālajos un kultūras procesos.
3. Sekmēta jauniešu organizāciju izveide un esošo jauniešu organizāciju veiksmīga darbība.
4. Izglītoti un motivēti aktīvai darbībai jaunatnes darba konsultanti un jaunieši.
5. Veicināta jaunatnes pozitīva vērtīborientācija, līdzdalība, formālā, neformālā un interešu izglītība, veselība, informētība, nodarbinātība un brīvā laika lietderīga pavadīšana, izstrādāti pasākumi jaunatnes noziedzības prevencijai.
6. Pilnveidota informācijas sistēma, kas nodrošina jauniešus ar viņu interesēm un vajadzībām atbilstošu, aktuālu informāciju.
7. Veicināta ikviena jaunieša iespēju īstenošana savu tiesību aizstāvībā un līdzdalība lēmumu pieņemšanā.
8. Sekmēta jauniešu radošo, līderisma spēju, prasmju un iemaņu atklāšana, attīstība un pilnveidošana.
9. Pilnveidots metodiskais darbs ar jaunatnes darba, audzināšanas un interešu izglītības speciālistiem.
10. Veicināta sadarbība starp darba devējiem, jauniešiem un NVA.
11. Attīstīta veiksmīga starptautiskā sadarbība, jauniešu iekļaušana projektos un atbalsts EBD projektiem.
12. Īstenoti izglītojoši pasākumi par jauniešu veselību.
13. Nodrošināta droša un draudzīga vide bērniem un jauniešiem (veloceliņi, peldvietas, sporta laukumi u.c.).
14. Nodrošināta mērķtiecīga valsts un pašvaldību institūciju, jauniešu organizāciju sadarbība jaunatnes politikas īstenošanai Alsungas novadā, pašvaldības morālais un finansiālais atbalsts jaunatnes pasākumiem, līdzfinansējums projektiem, telpas pasākumiem un aktivitātēm.

Stratēģijas vadība un pārraudzība

Par Alsungas novada jaunatnes politikas stratēģijas pārraudzību atbildīgā institūcija ir Alsungas novada dome. Stratēģijas ilgtspēju nodrošinās Alsungas novada Attīstības nodaļas Jaunatnes lietu koordinators, Suitu jauniešu centrs, Alsungas vidusskolas skolēnu pašpārvalde, jauniešu konsultanti un Alsungas novada pašvaldības iestāžu un struktūrvienību veiksmīga sadarbība.

Reizi gadā Alsungas novada dome izvērtē esošo situāciju, stratēģijas īstenošanās gaitu novadā. Pastāvīgi tiek veikts jaunatnes darba monitorings un noteikti uzdevumi izvirzīto mērķu sasniegšanai. Reizi piecos gados tiek veikta programmas aktualizēšana.